

Konsesjon til videre drift av Follebu bruk kraftverk – klage på gitte vilkår

Prosjekt:	Follebu Bruk konsesjonssøknad,	Prosjektnr.:	10236141
Kunde:	Follebu bruk	Prosjektleder:	Bjørn Haakon Braadland
Utarbeidet av:	Per Ivar Bergan	Dato:	10.06.2025
Kontrollert av:	Ole Kristian H. Bjølstad13.06.2025	Godkjent av:	Ole Kristian H. Bjølstad13.06.2025
Dokumentnr.:	2	Rev.:	<Nr.>

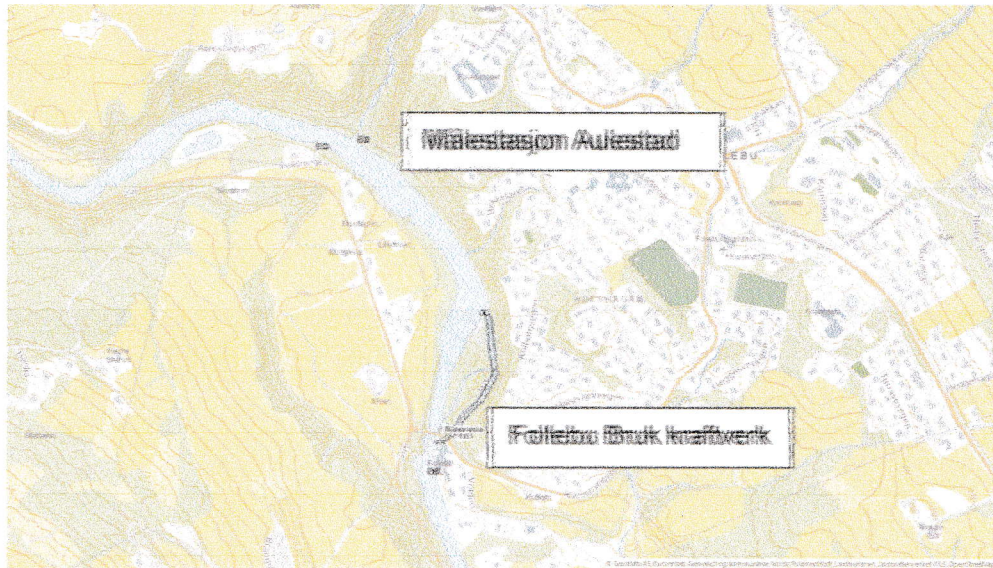
Det ble av NVE gitt konsesjon til fortsatt drift av Follebu Bruk kraftverk den 28. mai 2025. Selv om dagens situasjon vil fungere godt med visse justeringer, ble konsesjonen gitt under forutsetning av at all fiskevandring skal skje i elveløpet. Det innebærer at ingen nedvandrende fisk skal kunne vandre ut via inntakskanalen til kraftverket og videre ut i elveløpet, og ingen oppvandrende fisk skal kunne benytte fisketrappa/vandringsløpet som går mellom elveløpet og kraftverkets inntakskanal. Dette aksepteres av Follebu bruk.

Konsesjonen ble imidlertid gitt på en rekke forutsetninger som er beskrevet i post 4 på side 26 og 27 i NVEs dokument «Bakgrunn for vedtak». Denne klagen gjelder noen av disse forutsetningene:

1 «Minstevannføringen skal måles på terskelens østside eller rett nedstrøms terskelen på samme side»

Terskelen, som har som formål å styre vannstrømmen inn mot kraftverksinntaket, er ingen tett konstruksjon. Uavhengig av vannføring i elva vil en betydelig del av vannet gå gjennom terskelen. Det vil derfor ikke være fysisk mulig å måle den reelle vannføringen på østsiden i en kulp rett nedstrøms terskelen.

Vi foreslår derfor at det i stedet benyttes gode data fra den hydrologiske stasjonen Aulestad, som ligger kun noen hundre meter oppstrøms Follebu Bruk kraftverk. Dokumentasjonen på overholdelse av minstevannføringskravet blir da en sammenholdelse av vannføringsdata fra Aulestad og den samtidige effekten i kraftverket omregnet til vannføring. Dette vil gi en langt bedre kontroll på faktisk vannføring i elveløpet. Alternativet vil måtte være å bygge en tett terskel med spunting i løsmassene, men dette vil ikke ha reell nytteverdi.

Figur 11. Plassering av hydrologisk målestasjon (Aulrestad) og Follebu bruk kraftverk.

2

«Opp- og nedvandring skal overvåkes de første tre årene, dernest ved behov og etter pålegg fra Statsforvalteren»

Det har vært telling av oppvandrende fisk i trappafiskepassasjen ved kraftverket i en årrekke. Det har ikke vært slik at all fisk har benyttet denne vandringsveien. Antall registrerte oppvandrende fisk i denne trappa representerer derfor ikke all oppvandrende fisk, og andelen må forventes å ha variert fra år til år. Ved høyere vannføring har mange fisk vandret opp elveløpet og over terskelen. Når denne vandringsveien via fisketrappa nå blir krevd stengt, vil denne overvåkingen med hensyn til størrelsesfordeling og langsiktige tall/trender for oppvandring forsvinne. Det meste av vandring hos fisk skjer når det er gode forhold for vandring. I de aller fleste vassdrag og vassdragsavsnitt er dette når det er middels eller høy vannføring. En telling av fisk som vandrer over den østre delen av terskelen vil derfor ha liten verdi, og det vil være svært krevende å drifte og vedlikeholde et velfungerende tellesystem i elveløpet som har svært stor sedimenttransport. Datafangsten vil dessuten bare kunne bli benyttet til å få tall på hvor mange fisk som velger å vandre opp langs østre bredd, og vil ikke kunne gi svar på hvordan kraftverket eventuelt påvirker oppvandringen.

Det meste av nedvandring av «smolt» og utgytt fisk forventes å skje under relativt høy vannføring slik som i andre vassdrag. Det er derfor ikke mulig å kunne overvåke nedvandrende fisk uten å ha en rekke kamera som dekker elvetverrsnittet, eller at det konstrueres ledesystemer som styrer all nedvandrende fisk over mot østre side av elveløpet. Når all utvandrende fisk nå må gå i elveløpet, vil ikke kraftverket kunne skade utvandrende fisk. Forutsetningen om at nedvandringen av fisk skal overvåkes må derfor nå ligge utenfor det som kan pålegges kraftverket.

Bjørn Håken Bræckland